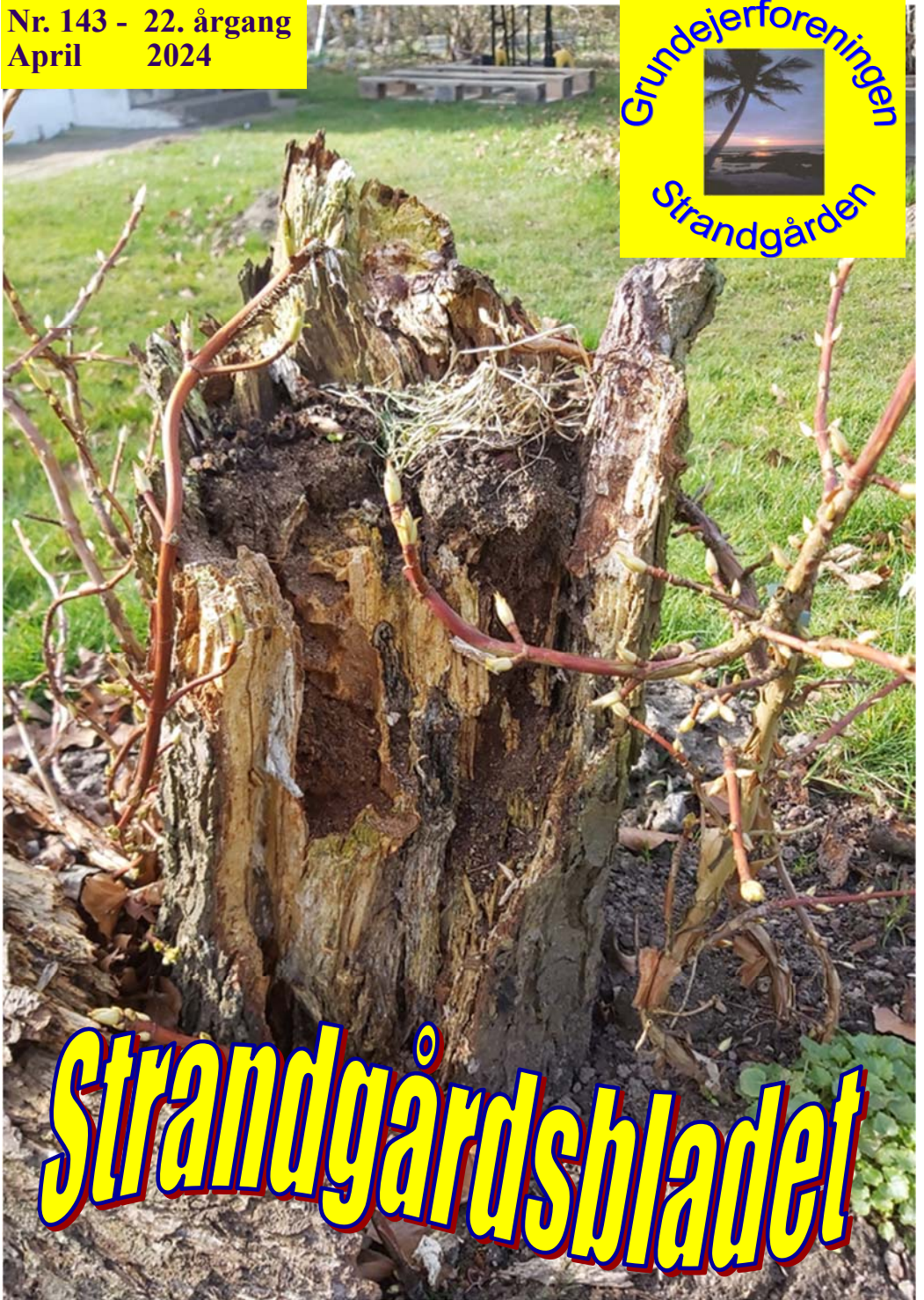


Nr. 143 - 22. årgang  
April 2024



# Strandgårdsbladet



**home** *fritid*

# Sol, strand, salg og vand

Klik ind på [home.dk/fritid](http://home.dk/fritid) og se, hvorfor home er den bedste til at sælge dit fritidshus

## HOLBÆK

Michael H. Jørgensen a/s  
Statsaut ejendomsmægler & valuarer, MDE  
Labæk 13, 4300 Holbæk  
[holbaek@home.dk](mailto:holbaek@home.dk)  
T lf. 59 43 59 59

[www.home.dk](http://www.home.dk)

**home**

vi vil være din foretrukne ejendomsmægler

EJENDOMSMÆGLERKÆDE FOR DANSKE BANK KONGERNEN



# Nyt fra Bestyrelsen—Marts 2024

## Godt nytår!

Det er godt nok temmelig sent at ønske godt nytår, men sommerhusfolket følger jo ikke helt kalenderen. For os starter det hele op i foråret, når haven og evt. drivhuset og nyttehaven kalder. Så hermed ønsket om en god sommersæson til alle fra bestyrelsen.

## Opsætning af badebro

Det ligger normalt ret fast, at badebroen sættes op den sidste lørdag i april. Men i år optager generalforsamlingen lørdagen, så vi har måttet skubbe broopsætningen til om søndagen. Men resten vil være som det plejer at være – start kl. 09:30 og så en god frokost for de frivillige brobissere, når broen er på plads omkring kl. 12:00.

De nuværende brobissere vil – også som sædvanlig – modtage en separat invitation, men vi skal altid bruge nye brobissere, så har du tid og lyst til at være med i fællesskabet, er du velkommen til at kontakte broformand *Michael C.* på tlf. **4035 1232**. Er du ny i bebyggelsen, er det en virkelig god måde at lære nye naboer at kende.



*Efter veludført dåd*

## Årshjulet

*Her er den opdaterede version for 2024:*

**lørdag d. 6. april** – Havedag I

**søndag d. 7. april** – Bestyrelsesmøde

**lørdag d. 27. april** – Generalforsamling

**søndag d. 28. april** – Opsætning af badebro

**søndag d. 23. juni** – Bestyrelsesmøde (om formiddagen)

**søndag d. 23. juni** – Skt. Hans aften arrangement

**lørdag d. 28. september** – Nedtagning af badebro

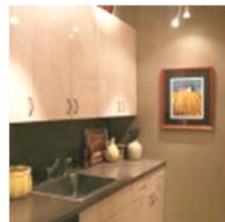
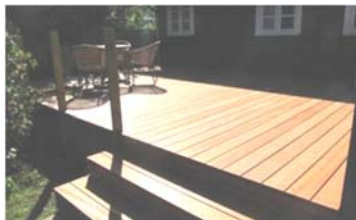
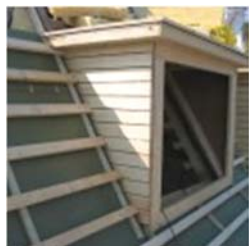
**lørdag d. 5. oktober** – Havedag II

**Søndag d. 27. oktober** – Bestyrelsesmøde

# **TJ Tømrrerservice**

*(kun et stenkast fra Strandgården, lige ved Audebo dæmningen)*

**Vi har stor erfaring indenfor:**  
Tagrenovering / Vinduesudskiftning  
Enfamiliehuse / sommerhuse  
Forsikringskader



*Vi er et kvalitetsbevidst tømmer og snedkerfirma, v./  
Tømrmester Tommy Woxholt, og Tømrmester Jørn Løvenhorst.*

## **TJ Tømrrerservice**

**Audebo Skolevej 14 - 4300 Holbæk**

**[www.toemrrerservice.dk](http://www.toemrrerservice.dk) \* [tj@toemrrerservice.dk](mailto:tj@toemrrerservice.dk)**

**Tommy 2162 3130**

**Jørn 2025 6436**

## **Ring til os**

**og få en snak om dine planer, og en fast pris på dit byggeprojekt**

## **Kloakering**

Som det vil være nogle bekendt, besluttede vores nabokommune Odsherred d. 20. marts at udskyde videre kloakering i kommunen – det er blevet for dyrt. I en artikel på dr.dk oplyses det, at siden kommunen begyndte at kloakere i 2008, er prisen nemlig femdoblet til op mod 150.000 kroner for hvert hus, samtidig med at man kun må opkræve ca. 40.000 kr. fra sommerhusejerne. En del af forklaringen på at kloakeringen er blevet så meget dyrere er, at grundvandet skal sænkes i forbindelse med kloakeringen. De øgede udgifter skal finansieres med lån, hvor renterne også er steget.

Det synes nyt, at en kommune så åbent beslutter at tilsidesætte folketingets beslutning om, at der skal gennemføres kloakering til erstatning for de forurenende anlæg med septiktanke.

Hvad angår Holbæk kommune har den ikke meldt specielt ud om en tilsvarende generel udskydelse på deres side af kommunegrænsen, og man kan også finde tidsplaner på hjemmesiden for, hvornår arbejdet skulle komme til vores område.

En enkelt grundejer har været i kontakt med kommunen, og dér fået at vide, at kommunen havde fundet finansieringen til kloakering i vort område. Men vi ved alle, at planerne tidligere er blevet udskudt flere gange, så vi kan kun håbe på det bedste. Og væbne os med tålmodighed.

## **Generalforsamlingen**

-Finder i år sted i et lokale i ”*Huset På Næsset*”. I kender det alle, for det ligger lige over for Udby Brugs.

Lokalet hedder ”*Værkstedet* ” og det kan rumme 36 personer, hvilket vi forventer er mere end rigeligt til os. Sidste år var vi omkring 24 personer i alt til generalforsamlingen.

Der bliver udsendt en separat indkaldelse til grundejerforeningens medlemmer forud for generalforsamlingen.

## **Havedag 1**

Som skrevet i årshjulet ligger sæsonens første havedag lørdag d. 6. april. Der er samling kl. 10 ved skuret ved petanquebanen, hvor opgaverne fordeles.

Igen, det en god lejlighed til at hilse på naboerne, så mød op og vær med. Vi slutter til frokost, hvor formanden plejer at sørge for et godt traktement – sidste år var det nogle meget, meget lækre ribbensstegssandwich.

## *Fra Vita køkken*

Denne gang vil jeg gerne inspirere med en hvidløgssuppe, som er snuppet i ugebladet *Femina* i 1994. Denne opskrift blev fra første forsøg en fast familieopskrift hos os, og har også ofte været serveret for gæster - og ingen har endnu været utilfredse (så vidt jeg ved). Rædslen vil muligvis brede sig hos enkelte i forhold til smagen af hvidløg, men når hvidløg bliver kogt, bliver smagen mild og lækker. I får originalopskriften. Jeg bruger flere hvidløg, men giv den gas efter temperament.

### *Hvidløgssuppe ( 4 personer)*

#### **Ingredienser**

- 1 mellemstort løg
- 2 spsk. smør
- 12 fed hvidløg
- 2 spsk. mel
- 3/4 l hønsebouillon
- 1/4 l piskefløde
- salt og peber
- 1 drys friskrevet muskatnød
- 1 spsk. citronsaft
- 2 spsk. revet ost (emmentaler)
- 1 tsk. Oregano

#### **Tilberedning**

- Pil og hak løget fint.
- Svits det gennemsigtigt i smørret.
- Pil hvidløgene. Del dem i kvarter og steg dem med et øjeblik.
- Rør melet i og svits det gyldenbrunt.
- Rør bouillon og fløde i.
- Kog suppen ved svag varme under låg i 20 minutter.
- Blend suppen og smag den til med krydderier, citronsaft og revet ost.
- Kom suppen tilbage i gryden og varm den igennem.

*Go´appetit*

*Vita*



*Suppen bæres om*

Billederne s. 3 og 4 er udsnit af berømte malerier af den nederlandske maler Pieter Bruegel d. Ældre (ca. 1527-1569), også kaldet Bonde-Bruegel. S. 3 fra "Slaraffenland" fra 1566. På s. 6 fra "Bondebryllup" fra 1569.



Plæneklipperservice.dk

v/ Torben Gundersen

Landevejen 83, 4532 Gislinge



**Salg, service og reparationer af  
have-park maskiner**

**Service af almindelig plæneklipper:**

Motorolie, tændrør, luftfilter skiftes, slibning af kniv, motor justeres.

**Pris 500 kr. inkl. moms**

\*

**TILBUD**

**Service af almindelig havetraktor:**

Motorolie, tændrør, luftfilter skiftes, slibning af knive, remme efterses,  
dæktryk kontrolleres.

**Pris 1.295 kr. inkl. moms**

\*

***Vi sælger og servicerer have-park maskiner  
og reservedele til:***

Stiga, Texas, Partner, McCulloch, Flymo,  
Briggs & Stratton, Efco, Honda, Tecumseh, Alko, Ginge,  
Stihl, Husqvarna, Jonsered,  
Variant trailere, m.fl.

***Ring eller kig forbi for et uforpligtende tilbud.***

**Tlf. 28 15 65 25**

**Plæneklipperservice.dk \* [www.plæneklipperservice.dk](http://www.plæneklipperservice.dk)**

# ROMA AETERNA - EVIGE ROM

I sidste nr. (142) slap jeg Christian 1. da han forlod Mantova (24.3. 1474.) på vej mod Rom. Han var som antydnet i indledningen på andet og mere end en ren pilgrimstur, idet han håbede på at kunne føre nogle forhandlinger med paven om visse sager, han ønskede en pavelig tilladelse til. Primært personlige og indenrigspolitiske. Det gjaldt også om at få en pavelig anerkendelse af den hertugtitel til Holsten, som Christian havde fået på turen af kejseren. Det var altid bedst, at paven (og kurien) var indforstået med de nye tilstande. Christian havde også et ønske om at kunne udnævne bisper – legalt – samt at anvende et indviet rejsealter, som kunne bruges, når han var på de mange, og ofte lange rejser rundt på i riget og i Europa. Og andet, som jeg kommer tilbage til senere.

## Dorothea på vej Rom

6. januar 1475 drog dronning Dorothea mod Rom med et følge på 40-50 personer. Hun var klædt i en ”nonneagtig” pilgrimsdragt, helt i sort, og hendes ledsagere i ligeledes i sort og pilgrimsdragtlignende. I dette tilfælde var det ikke et skalkeskjul, men ægte nok. Hun gik meget op i den slags, og det var yderst vigtigt for hende, at de nåede frem til Rom før Kristi Himmelfartsdag, der var den store dag for uddeling af aflad (syndsforladelser). 1375 var Jubelår. Hendes besøg hos søster Barbara i Mantova blev af samme grund ret kort. Søstrenes korrespondance lå i dvale i hele den periode, Dorothea var udenlands. De kunne jo nok nå at udveksle det, som de ellers ville have skrevet om, mens de var sammen. 29.4. nåede hun til Viterbo, nord for Rom, og blev her modtaget af nevøen Francesco, der siden 1461 havde været kardinal. Han havde følge af 40 riddere, som ledsagede Dorothea og hendes følge til Rom. Meget finere kunne det ikke blive.

Rom var nærmest en kæmpestor, delvist muromkranset ruinpark, Christian omsider nåede frem 16.4. (27.4) 1474. Siden storhedstiden i oldtiden havde byen været gennem flere ”nedture”. Den sidste og meget lange, ”Avignon-tiden”, hvor paven og alt hans af den franske konge var ”deporteret” til Avignon i Provence og hvor de franskfødte paver regerede fra 1309 til 1377, til dels frem til 1417. I disse fyrre år var der nemlig også en pave i Rom. Rent kaos. I al denne tid gik Rom, rent fysisk, mere og mere i forfald. I 1417 var der antagelig 17.000 indbyggere – de fleste havde vist indrettet sig i ruinerne. Her havde i kejsertiden boet omkr. 1 mio. I over hundrede år havde stort set alt i byen været overladt til tilfældighederne og indbyggernes forgodtbe- findende. Rent kaos. Det havde ikke pyntet på byen!

Til sammenligning kan nævnes, at der i 1478 blev der foretaget en folketælling i hertugdømmet *Mantova*. Fmtl. i sammenhæng med *Ludovicos* død. Den viste, at hertugdømmet havde 128.000 indbyggere, hvoraf de 32.000 boede i hovedstaden Mantova. I Danmarks største by, hovedstaden siden 1419 (*København*) husede omkr. 7.000 sjæle.



## Jubelåret 1475

1474 havde været et helt ”almindeligt år”, mens 1475 var et såkaldt *Jubelår*, det syvende af slagsen siden 1300. I et sådant år kom der over hundredetusinde pilgrimme til Rom, bl.a. dem også fornemme personer, incl. fyrstelige, verdslige såvel som gejstlige, ville tage det meste af pavens tid – til messer, processioner og møder med de fornemme etc., så det ville være umuligt for ham midt i al hurlumhejet at sætte den fornødne tid af til længere møder med Christian. Der er næppe nogen tvivl om, at Christian regnede sig for en god og loyal kristen, men han var ikke så from og påpasselig i kirkelige sager, som Dorothea. Hun gik ligesom søster Barbara meget op i de kirkelige pligter og den personlige frelse. Barbara havde jo også en søn, *Francesco Gonzaga* (1444-61- 83), der var kardinal (siden 1461, udnævnt af pave Pius 2.), og altså også Dorotheas nevø. Han var endnu ikke særligt gammel, så det var ikke utænkeligt, at han en dag kunne indtage Skt. Peters Stol, og dermed kaste endnu mere glans over familien. Det kunne vel også komme den danske filial til gode. Christian har vel regnet med, at han via samværet med paven himself, kunne sikre sig en stak afladsbreve. Nok så vigtigt var det at få et godt og personligt forhold til paven. I sin stadige strid med svenskerne kunne han trænge til al den støtte, han kunne få. Han kunne næsten vide sig sikker på, at svenskerne på en eller anden måde var ude i samme ærinde. I det romersk-katolske Europa var det almindeligt, at man ansøgte om en pavelig godkendelse eller beskyttelse i forbindelse med vigtige politiske aftaler af vidt forskellig art. Et klassisk dansk eksempel er *Absalons* indhentning af en pavelig bekræftelse på den store gave, som kong Valdemar den Store, skænkede ham i 1169 – det var den lille by Havn, senere København, og nærmeste omegn. Herfra var den faste overgang til Skåne. Denne besiddelse arvede roskildebispens fremover, til den blev vristet fra ham i 1419, da byen omsider blev landets hovedstad. Hvad den jo har været lige siden.

Det vides ikke med sikkerhed, men må nok anses for sandsynligt, at Dorothea under sit Rom-ophold foretog mindst en af de faste ture mellem de syv obligatoriske pilgrimskirker. I vore dage starter den oftest ved *San Paolo fuori le Mura*, derfra til *San Sebastiano* ved Via Appia Antica, den næste er *Laterankirken* (San Giovanni in Laterano), Roms domkirke, den næste igen er *Santa Croce*, Det Hellige Kors, fordi der opbevares en splint af Kristi kors. Følgende stop er *San Lorenzo*. Derpå Roms største og vigtigste Maria- kirke *Santa Maria Maggiore* (den er også stor!). Skibets kasseteloft er forgyldt af noget af det første guld, der kom til Europa fra den nye verden, der jo mestendels hørte under den spanske krone. Det var også den spanske konge, der havde skænket det til kirken. Ifølge en tradition fra 1570’erne stopper dagens pilgrimsvandring her. Den sidste kirke er nemlig *Peterskirken*, og at besøge den er for stor og krævende en opgave for pilgrimme, der har vandret ca. 14 km. (Hvis de ikke, som nutidens pilgrimme, kan forfalde til foretage turen i’pr. turistbus.) Var turen udgået fra Peterskirken, men ellers ad den anførte rute, ville det dreje sig om 21 km. Man kan jo bese Peterskirken, med alt hvad det kan føre med sig, den følgende dag – eller næstfølgende, hvis man springer en dag over. Man kan selvfølgelig også lægge sin helt egen rute. *Under alle omstændigheder*: Husk velegnet fodtøj og rigeligt med fornuftige! drikkevarer.

## **Pave Martin V Colonna (1368/69 – 1417 – 1420 (Rom) - 1431**

Da pave Martin V (Colonna) i 1420 omsider slog sig ned i Rom, flyttede han ind i *Lateranpaladset*, der siden 300-tallet havde været sæde for Roms biskop og hans administration. Det var sammen med domkirken *San Salvatore* (i dag *San Giovanni in Laterano*, populært kaldet *Laterankirken*, verdens ældste og fornemste kirke – ”*Alle kirkers moder*”). Det hele en gave fra kejser Konstantin d. Store. Kort efter iværksatte Konstantin byggeriet af den næstfornemste *Sct. Pietro in Vaticano*. For god ordens skyld opførte han en langt mere beskedne kirke *Sct. Paolo fuori le Mura* (Skt. Paul uden for Murene), så begge apostelfyrster fik deres gravkirke tæt på, men altså udenfor selve Rom. Omkring 400 blev *Sct. Paolo* erstattet af en langt større søjlebasilika, næsten lige så stor som Peterskirken. Den stod kejser *Theodorus den Store* for. Da den brændte i 1828, blev den genopført i omtr. oprindelig skikkelse.

Martin V brugte tiden og pengene til de mest fornødne restaureringer og udbedringer. Der var jo også rigeligt at tage fat på.

## **Dorotheas vært: Pave Sixtus IV della Rovere – Jubelåret 1475**

I 1471 valgtes *Francesco della Rovere* til nye pave, under navnet Sixtus IV. Efter et ret tumultarisk valgforløb. Tilsyneladende medbringende forud lagte planer for pave-sædets og della Rovere-familiens ophøjelse, samt gavnlige tiltag for de mange pilgrimme og Roms faste befolkning. Især i de såkaldte ”jubelår” kom der ekstraordinært mange pilgrimme til byen. Ofte mere end hundredetusinde end de øvrige år. Det skal sammenholdes med, at Rom på det tidspunkt havde ca. 40.000 indbyggere (i 1417 kun omkring 17.000). Til pilgrimmene var det nødvendigt med både logi og forplejning og andet nødvendigt. Det må antages, at ganske mange kom, fordi de led af mere eller mindre kroniske sygdomme, som de håbede at kunne få bugt med ved at besøge de hellige steder og få glæde af kraften fra relikvierne. De syv deciderede valfartskirker havde alle flere at byde på, også af de meget stærke. I de to gravkirker opbevarede de stærkeste, de jordiske rester af Skt. Peter og Skt. Paulus. Ingen anden by end Rom kunne mønstre så mange og så stærke relikvier. Det var dem pilgrimmene primært opsøgte. Kirkerne blev netop bygget så store af hensyn til de store antal pilgrimme.

Sixtus var 1400-tallets mægtigste byherre i Rom. Han havde dårligt taget plads på Skt. Peters Stol 9.8. 1471, før han iværksatte sine første byggearbejder. Der var både tale om nybygninger og renoveringer. Han havde travlt, thi forude ventede som nævnt Jubelåret 1475. Altså knap fire år til rådighed.

Dertil havde han meget andet at se til. Han var den katolske verdens leder samt Kirkestatens enevældige overhoved. Det politiske spillede en meget stor rolle i disse embeder. Kurien (pavehoffet) varetog nok de fleste administrative sager, men de vanskeligere og mere betændte, blev paven også nødt til at tage sig af. Der var mægtige med- og modspillere. Kejseren og de større rigers konger, i mange tilfælde også mægtige kirkefyrster (ærkebisperne), der kunne drive deres eget politiske spil. Nok mest internt i rigerne – i stridighederne mellem kongemagt og aristokrati, såvel det gejstlige som det verdslige. Paven blev brugt som opmand i sådanne tilfælde, men var også jævnligt blandet godt og grundigt ind i striden.

# GRØN ANLÆGSSERVICE



# HESTIA



*Ny Hagestedvej 5 - 4532 Gislinge*

*Tlf. 59 46 06 07 / Mobil 40 98 06 10*

*e-mail: [hestia@mail.dk](mailto:hestia@mail.dk) – [www.hestiais.dk](http://www.hestiais.dk)*

*Vi tilbyder en bred vifte af top-professionelle ydelser*

*Fliselægning og anlæg af stensætninger til bede eller støttemure*

\*

*Anlæg af græsplæner og blomsterbede*

\*

*Topdress og fjernelse af mos i græsplæner*

\*

*Fræsning og grubning af haver*

\*

*Træfældning og beskæring*

\*

*Stubfræsning*

\*

*Anlæg og vedligehold af havedamme*

\*

*Miljøvenlig ukrudtsbekæmpelse i belægnings, plæner og bede*

\*

*Skadedyrsbekæmpelse*

\*

*Løbende vedligeholdelse af haver og parker*

*Dette er på sin egen måde et ”profetetisk” billede (370 x 315). Strengt taget drejer det sig om, at pave Sixtus IV, udnævner den knælende mand, Platina (Bartolomeo Sacchi) til præfekt (leder af) Vatikanbiblioteket i juni 1475. De fire mænd i baggrunden er pavens nevøer, som han har sikret indbringende embeder eller giftermål. De to med kalot er gejstlige. Midt i billedet i den pragtfulde røde kappe er kardinal Guiliano Della Rovere, der på samme tid kunne føje titlen som ærkebiskop i Avignon til sine andre indbringende titler. Dette billede er, som det er blevet sagt ”nepotismens urbillede”. Mellozzo da Forli (1438-94), der malede dette billede ca. 1480, kunne naturligvis ikke vide, at den unge, selvsikre kardinal, et af della Rovere-slægtens ledende medlemmer, skulle indtage Sct. Peters Stol i 1503 som Julius 2. og blive en af de mest omdiskuterede og særegne paver. Ikke uden grund er han kendt som ”krigerpaven”. Han førte selv Kirkestatens tropper ved generobringen af Perugia og Bologna i 1506. Men ellers er han mest kendt som den, der kommanderede rundt med selveste Michelangelo, der ellers ikke var sådan at kommandere rundt med, og den noget mere fjøelige Rafael, der udover at male de berømte fresker i Stanzerne i Julius’ lejlighed i Vatikanpaladset, også malede et portræt af den aldrende pave. Også en tredje, dengang berømt kunstner, arkitekten Donato Bramante, arbejdede for ham. Han var den første arkitekt ved den nye Peterskirke, som Julius (omsider) satte i værk. Senere var Rafael også knyttet som arkitekt, thi det var han også, til kirken, men han fik ikke sat sig synlige spor, fordi stanzerne tog så megen af hans tid, og den var knap. Han døde i allerede 1520 som 37-årig. Den tituli (indskriftstavle), som Platina peger mod har følgende tekst (i dansk oversættelse): ”Dette fordi du har bygget Kirker og et hjem for hitebørn, veje, pladser, bymure og broer, (og fordi) du har fornyet fontænen ved Trevi. Som alle ved, har du, Sixtus, også besluttet at give søfolk havnens oprindelige goder tilbage og at befæste Vatikanhøjen. Men byen skylder dig mere. Før lå det gemt i skident mørke; nu er Biblioteket synligt på det mest besøgte sted”.*

*Den unge mand i blå med den svære guldkæde om halsen (nr. 2 fra v), er Gerolamo Riario, greve af Imola og Forli. En af de verdslige nevøer, som Sixtus hjalp til magt og rigdom. Der rumsterede også rygter om, at Gerolamo i virkeligheden var søn af Sixtus. I 1473 forsøgte Sixtus at købe byen Imola til Gerolamo, for at sikre Kirkestaten et strategisk vigtigt sted i Romagna. Det lå mellem Venezia og Firenze, og havde betydning for handelen mellem de to rige handelsbyer. Der opstod problemer, da den mægtige bankier Lorenzo (il Magnifico) de Medici i Firenze nægtede et låne pengene til handelen. Situationen udviklede sig til et indre opgør i Firenze mellem Medicierne og den ligeledes rige bankierfamilie Pazzi.*

*26. april 1478 faldt Pazzierne og deres medsammensvorne over Lorenzo og hans yngre bror Guiliano under højmessen i domkirken Santa Maria del Fiore. Lorenzo undslap gennem sakristiet, mens broderen blev dræbt. Lorenzo, der var Firences faktiske magthaver, fik indfanget de sammensvorne, som blev henrettet på smertefulde og ydmygende måder. Lorenzo skånede Gerolamo, der var åbenbart ingen skudsikre beviser mod ham. Derimod var det for samtiden sikkert nok, at Sixtus havde givet sin tilladelse til oprøret, der bl.a. endte med, at en ærkebiskop blev hængt. Værre var det i tidens forstand, at der helt klar var tale om et sacrilegium – en grov helligbrøde – fordi mordet var sket i en kirke ved højmessens slutning. Hvis Sixtus på forhånd havde fået at vide, at det var planen og havde accepteret den hav-*





*de accepteret den havde han sat sin sjæls salighed overstyr. Det blev kun forstærket af, at han var pave. Det blev heller ikke det mindste bedre, tværtimod, at han også førte krige, og uden at lede tropperne personligt, således som nevøen Julius II gjorde.*

Pinacoteca Apostolica Vaticana. Vatikanet. Udført ca. 1480—Se også s. 22

## *Santa Maria del Popolo*

Kort efter, at Sixtus var blevet pave i 1471, begyndte han opførelsen af en ny kirke, den første renaissancekirke i Rom, og den skulle blive en af de mest berømte. Bl.a. fordi den lå ved Porta del Popolo, den port, som tilrejsende fra nord kom ind i byen. De kunne ganske enkelt ikke undgå at se den. Der blev inden længe også meget at se på inde i den. Pave Julius 2.s yndlingsarkitekt Donato Bramante opførte 1505-09 et gravkapel for to kardinaler, hvoraf den ene var pavens fætter. Det skete samtidig med, at Bramante også stod for det første byggearbejde på den nye Peterskirke, som Julius netop havde sat i værk (1506). Kapellet er et af Bramantes mesterværker.

I Santa Maria del Popolo findes to kapeller, der hører til Roms berømteste kunstskatte: Cappella Chigi (påbeg. 1513) og Cappella Cerasi (påbeg. Ca. 1600). De medvirkende kunstnere hører til de ypperste fra renaissance og barokken (ca. 1500-1650).

### **Cappella Chigi**

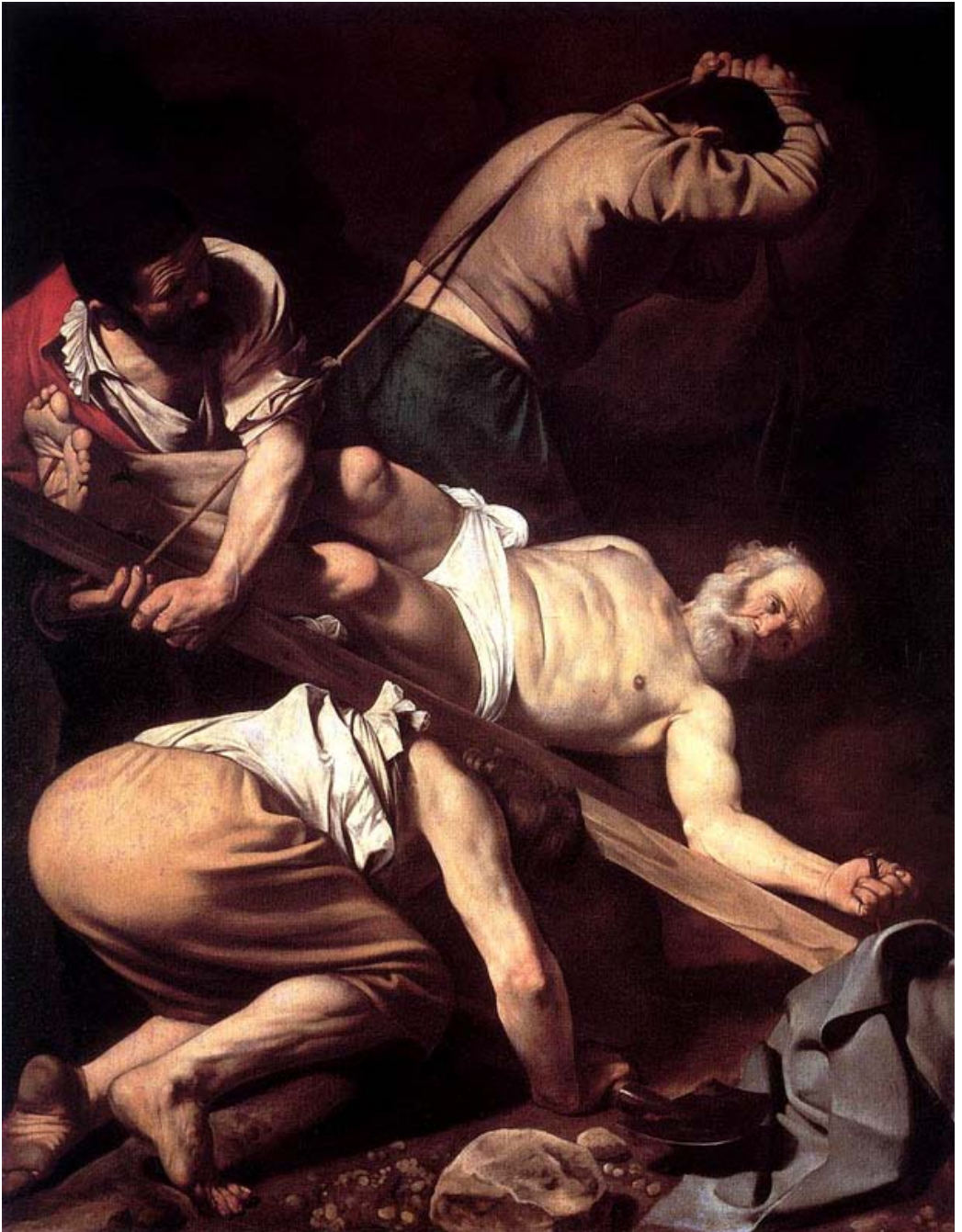
I 1507 fik Agostino Chigi, der måske var Roms rigeste mand, lov til at købe et kapel i kirken af pave Julius II. Til nedrivning. Der skulle bygges et helt nyt kapel, tegnet af en kunstner, der ellers ikke var kendt som arkitekt, men som maler: Raffaello Santi, bedre kendt som slet og ret Rafael (1483-1520). Det var hans første, større arkitektopgave. Da han var færdig med den, gik han direkte til en i ordets sande betydning kæmpeopgave. Den nye Peterskirke. Det skete efter Bramantes død i 1514. Rafael var også tæt knyttet til Julius. De berømte stanzer, hvor Rafael udførte freskerne fra 1509-12, hørte til pavens lejlighed i Vatikanpaladset. Kapellet var kun uden udsmykning, da Rafael døde i 1520. Der skete først noget for alvor, da pave Alexander VII omkr. 1655 bad Gianlorenzo Bernini sørge for færdiggørelsen. Så han kom også til at sætte sit præg på kapellet - som arkitekt og billedhugger. Rafael dog heldigvis at skabe den fantastiske kuppel. Især den indre.

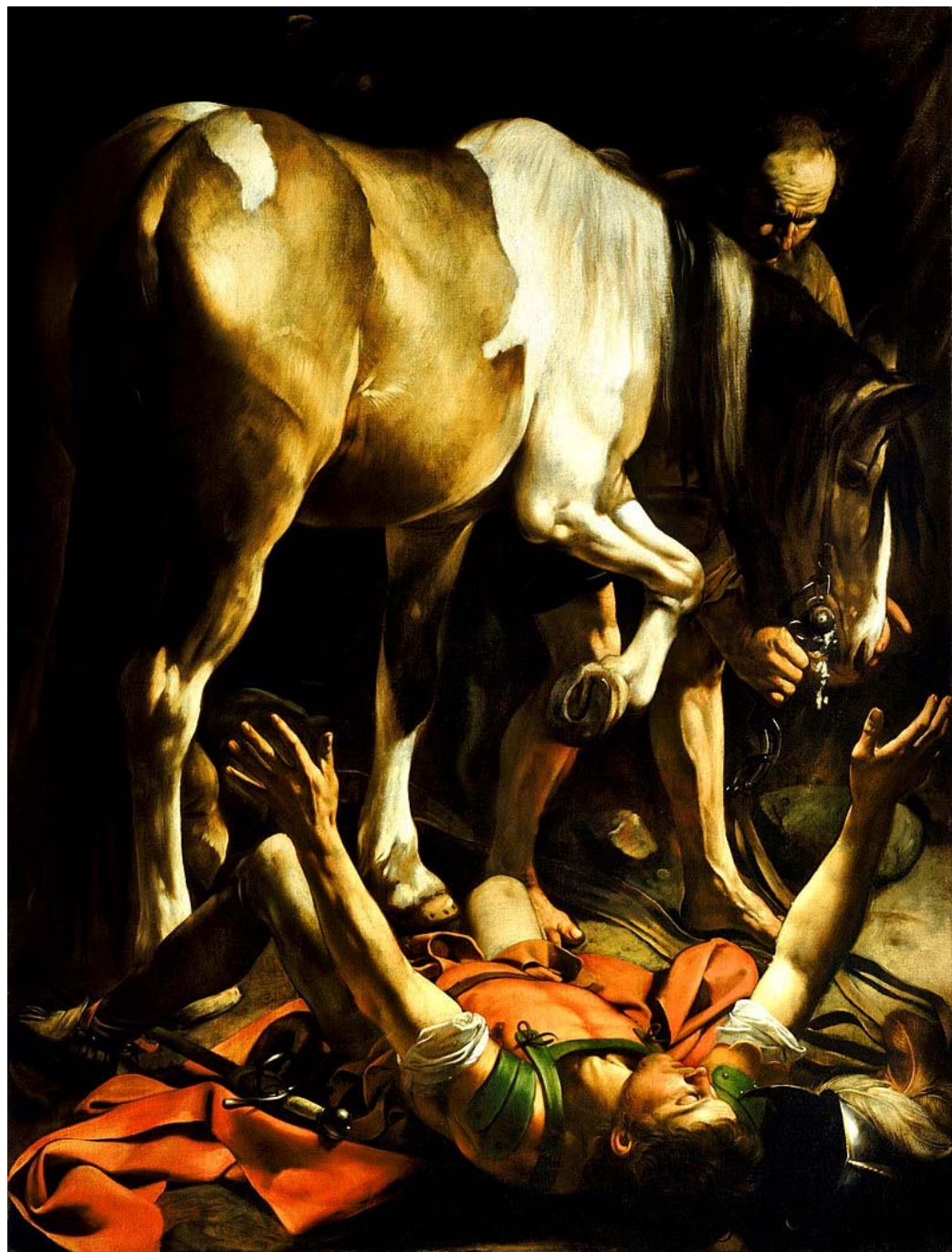




# Cappella Cherasi

(Mere drama på næste side)





*Der kommer mere om Dorotheas Rombesøge og romersk kunst i næste nr.*



*Knapt hundrede år senere indrettedes Capella Cerasi og her anbragtes to i datiden sensationelle malerier, udført af den dengang mere berygtede, pga. hans livstil, der bl.a. omfattede grov vold og en mordanklage, og billeder, der skulle være med til at revolutionere malerkunsten i Europa. Han hed Michelangelo Merisi (1571-1610), men er primært kendt som Caravaggio. De to billeder, der er oliemalerier på lærred, måler hver for sig 230 x 175 cm. Motiverne er dramatiske oplevelser for Roms to værnehelgener: Peters korsfæstelse og Paulus' omvende på vejen til Damaskus, hvor han skulle indfange kristne til myndighederne. Paulus har selv beskrevet hvordan han blev ramt af "doxa", det guddommelige lys, der er så stærkt, at den belyste kun sjældent overlever. Han slap med at være blind i tre dage, og i de dage fandt han det klogeligst at omvende sig til kristendommen og missionere for dens sag. Han blev hedningapostlen per excellence og fik en kolossal betydning for dens udbredelse. Ligeså via sine breve, der i udvalgte kan læses i Det ny Testamente. Det var især Caravaggios måde at bruge lys og mørke på, og hans meget realistiske maleristil, der blev taget op af mange malere rundt om, de såkaldte "cavaraggister". Mange andre var knap så stærkt påvirkede, men var dog påvirkede af hans ideer. I mange år var Caravaggio på flugt for myndighederne. Det er meget sigende, at hvis man skal lære noget om hans liv, er retsprotokollerne de bedste kilder. Han døde, vistnok af feber i Porto Ercole. Han havde mindst et liv på samvittigheden, men levede ofte blandt samfundets bærme.*

## **Ponte Sisto**

*I Roms storhedstid i antikken var der tretten broer over Tiberen. I 1470 to, begge antikke. De andre var gået til og der var ikke bygget nye. Det rådede Sixtus bod på, sådan da, ved i 1473 at begynde opførelsen af en ny bro, der fik navnet Ponte Sisto efter bygherren. Den stod færdig 1475, og bruges endnu. Den aflastede især den mest brugte bro, Engelsbroen, tæt på Peterskirken. Langt de fleste, der kom til Rom nordfra måtte over denne bro, når de skulle ind i byen. Den blev brugt af både gæster og borgere. Den er 108 m. lang. Det gør den stadigvæk. I dag kun for fodgængere. I baggrunden ses Peterskirkens kuppel.*



# San Agostino—Den hellige Augustin

I 410 erobrede og plyndrede visigoterkongen Alarik Rom godt og grundigt. Iflg. traditionen tvang han sine krigere til at skåne kirkerne. Han kæmpede mod romerne, men ville ikke kæmpe mod Skt. Peter, for den kamp havde han tabt på forhånd. Han tilhørte en afvigelse af kristendommen, arianisme, som universalkirken betragtede som kættersk. Men erobret og plyndret blev byen i øvrigt alligevel. Ledende kristne i byen, der ikke forstod, at den slags kunne lade sig gøre, opfordrede den kendte biskop i Hippo Regius (i nuv. Tunesien) berberen Augustin (374-434) om at imødegå de romerske hedninges anklager om, at ulykken skyldtes de romerske guder, der straffede byen, fordi indbyggerne havde svigtet dem.

Augustin var også forfatter til et af de mest spændende værker fra antikken ”Confessiones” (Bekendelser), hvor han havde fortalt meget afslørende om sit liv frem til han i 387 blev døbt af Milanos ærkebiskop Ambrosius, og dermed indtrådte i den katolske kirke. Han tog fra starten sin dåb dybt alvorligt og ligeså den opgave, som romerne bad ham om. Det tog lang tid, før han blev færdig med det, men omfattede så også 22 bøger, og det er et af de mest betydningsfulde skrifter, der nogensinde er udkommet: ”de Civitate Dei” (Om Guds Stad). Han skrev også mange andre og passede sit embede som bisp. Han regnes for middelalderens største teolog, af mange endda som den største teolog nogensinde. I reformationens striden omkr. 1500 brugte både protestanter og katolikker Augustins argumenter. Luther var stærkt optaget af ham, og var da også en overgang augustinermunk. Augustin regnes som den største af kirkefædrene. Pudsigt nok hører Ambrosius, der døbt ham, også til kirkefædrenes kreds. Hans statue står forrest til højre for Augustin (til venstre for beskueren) i den 20 m høje, meget specielle og storslåede skulptur af forgyldt bronze (”Cathedra Petri), som Gian Lorenzo Bernini skabte til Peterskirkens apsis i 1656-66. De to bagerste figurer forestiller de to græske kirkefædre Athanasius og



Johannes Chrysostomus. Det relikviegemme, de fire kirkefædre bærer indeholder en stol, som iflg. traditionen var den stol, Skt. Peter sad på som Roms biskop. Den ”triste” sandhed er vistnok, at det er den stol Karl den Skaldede sad på i 875, da han blev kronet som fransk kejser. Bernini har trukket Augustin-figuren et stykke frem, så den skil­ler sig tydeligt ud fra de andre. For at understrege af Augustin er den vigtigste.

Sixtus’ San Agostino-kirke i Rom, i nyrestaureret og afrenset udgave.





Seneste danske oversættelse af *"Om Guds stad"* er Bent Dalsgaard Larsens: 1984-96 i 7 bind. Der findes mange værker af Augustin på dansk.

# Reparation og service af person- og lastbiler

*samt*

- aircon-service
- diagnose-test
- reparation af  
div. maskiner



**Vi skruer på alt  
-bare det kan ryge  
og larme**

**HAGESTED** ApS  
**AUTOVÆRKSTED**  
v/**A**.K. Pedersen

Præstebrovej 48c • 4532 Gislinge • telf. 59 46 05 85  
post@hagedsted-auto.dk - www.hagedstedauto.dk





*Havedagsmedvirkende ved Louises dejlige frokostbord Foto: Helle Quist*

**NjEL-SERVICE**   
EL-INSTALLATIONER TELE/DATA INSTALLATIONER

**aut. El-installatør Niels Jørgensen**  
**Vestergårdsvej 66, 4300 Holbæk Tlf. 59 46 15 04**

**[www.nj-el.dk](http://www.nj-el.dk)**      **[nj@nj-el.dk](mailto:nj@nj-el.dk)**



*NJ El-service, den lokale el-installatør,  
din garanti for en sikker forbindelse!*

# Vellykket havedag i magsvej

6. april kl. 10 samledes seksten ved petanquebane og skur for at fordele havedagens opgaver mellem sig, anført af Louise (V18), der er ansvarlig for havedagens afvikling.



Hun havde en del opgaver på ønskesedlen. Bl.a. opsamling af affald rundt omkring på fællesarealerne, især stranden, lugning, opsætning af "udsigtbænk", hvorfra man kan nyde synet af en del af Fjorden og vildengen nærmest stranden. Også telefongrunden skulle have en grundig omgang. Som noget helt nyt og særligt skulle der samles og ophænges fire mejseredekasser, to ved petanquebanen og to i akacietræerne ved skellet (mod øst) ind til Sandal.

Bortset fra den planlagte genopfriskning af skurets træbeskyttelse, der måtte

opgives fordi skuret var for vådt efter de foregående dages våde vejr, blev programmet gennemført i fred og ro, i dejligt magsvejr, så ingen havde vist noget at klage over.

Da de praktiske sysler var løst, inviterede Louise til varm frokost (suppe) på terrassen V18, så alle deltagere kunne drage hjem mætte og tilfredse ved halvtotiden. Louise kunne nøjes med at gå indenfor.

Tusind tak til de medvirkende for deres indsats for fællesskabet og på gensyn 5. oktober.

**PB**





*Et par travle havemænd (Michael og Poul Richard) holder et lille hvil ved petanquebanen, der på havedagen fik en grundig omgang. Men det ville måske hjælpe yderligere med en gang frisk grus? Det er vist længe siden, der kom nyt på.*

**IT Konsulent  
orben Viltoft**

**PC - Hjælp**

Til almindelige brugere \* Til almindelige priser

Koster ikke mere end en almindelig håndværker

Jeg giver gerne tilbud, inden jeg går i gang

Er i lokalområdet og kan løse stort set ethvert PC problem

Tlf.: 28 68 35 65 \* Mail: [it@viltoft.net](mailto:it@viltoft.net)

## STRANDGÅRDSBLADET

Oplag: 125 eks.

Redaktion: Peter Brøns  
Strandgården Øst 16  
4300 Holbæk  
Tlf. 6081 0543  
E-mail: pb@brons.dk

Deadline nr. 144: 22. april

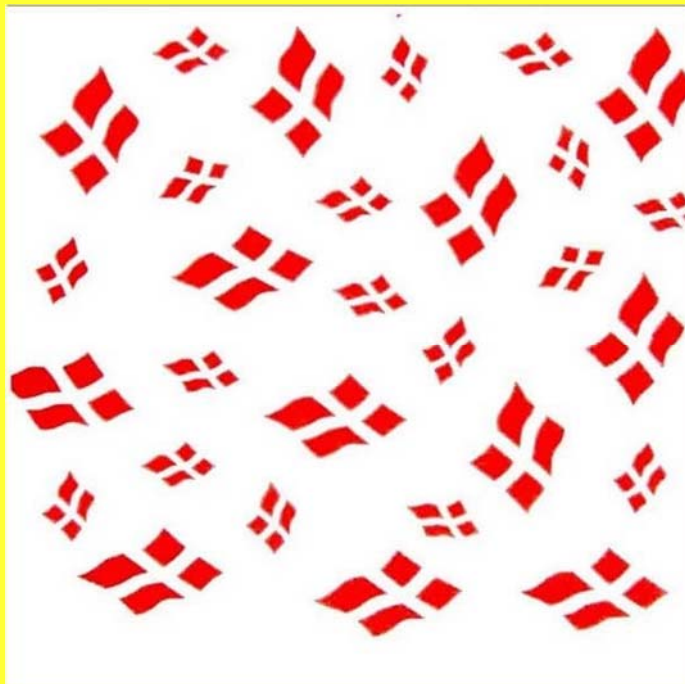
## Grundejerforeningen Strandgårdens bestyrelse:

Formand:	Allan Dalgaard	Strandgården Vest	18
Næstformand:	Kennet Jørgensen	Strandgården Øst	35
Kasserer:	Jonatan Møller Sousa	Strandgården Tværvej	8
Sekretær:	Michael Clausen	Strandgården Vest	38
Best. medlem:	Helle Quist	Strandgården Øst	66
Suppleant:	Louise Hinze	Strandgården Vest	18

GF's mail adresse: [gf@strandgaarden-tusenaes.dk](mailto:gf@strandgaarden-tusenaes.dk)  
GF's hjemmeside: [www.strandgaarden-tusenaes.dk](http://www.strandgaarden-tusenaes.dk)

Bankkonto: Danske Bank Reg.nr. 9570 – Konto nr. 0012629303

**Til medlemmerne af Grundejerforeningen Strandgården  
Husk Generalforsamlingen 27. april 2024 – kl. 10,00  
Denne gang i Huset på Næsset ("Værkstedet"), Udbyvej 52**



**Der udsendes forinden en officiel indkaldelse pr. e-mail eller brevpost**

***Dead-line for de følgende numre i år: Nr. 145: 27. maj. Nr. 146: 29. juli.  
Nr. 147: 30. september. Nr. 148: 25. november. Også gerne før. Evt. bidrag  
skal sendes som enten mail eller brev. Redaktøren tager ikke imod diktat.***